

IZVJEŠTAJ

o

održavanju Foruma ministara Evropska unija-Zapadni Balkan
u oblasti unutrašnjih poslova i pravde
28.-29. oktobar 2024.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo pravde su, u okviru predsjedavanja Mađarske Savjetom Evropske unije, organizovali Forum ministara EU - Zapadni Balkan u oblasti unutrašnjih poslova i pravde koji je održan u Budvi, 28. i 29. oktobra 2024. godine. Forum je bio prilika da se potvrdi posvećenost Evropske unije evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana, kao i podrška u ispunjavanju kriterijuma u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova odnosno vladavine prava u cjelini.

Na Forumu su učešće uzeli ministri unutrašnjih poslova i pravde zemalja Zapadnog Balkana, zatim evropski komesar za pravdu kao i evropska komesarka za unutrašnje poslove. Ispred mađarskog predsjedavanja Savjetom Evropske unije prisustvovali su ministri unutrašnjih poslova i pravde, a učešće su uzeli i predstavnici dvije naredne predsjedavajuće države članice – Poljske i Danske. Pored toga, Forumu su prisustvovali i predstavnici EU agencija čija je nadležnost u domenu unutrašnjih poslova i pravosuđa, kao i predstavnik Savjeta Evrope.

SESIJA UNUTRAŠNJIH POSLOVA

U okviru prvog dana Foruma, tokom sesije posvećene unutrašnjim poslovima, ministri unutrašnjih poslova su imali priliku da diskutuju na temu borbe protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i krijumčarenja, te na temu jačanja upravljanja migracijama, azilom i granicom.

Učesnici su se saglasili da nastave sa jačanjem saradnje u borbi protiv regionalnih i transnacionalnih mreža krijumčarenja migranata i trgovinu ljudima, drogom i vatrenim oružjem. Potvrđeno je da će se zajednički naponi nastaviti, posebno kroz saradnju sa EUROPOL-om i korišćenjem pogodnosti i alata koji su nam na raspolaganju, s posebnim akcentom na učešće u operativnim akcionim planovima u okviru EMPACT platforme, Crna Gora pokazuje Evropskoj zajednici da u nama ima dobrog i pouzdanog partnera. Zaključeno je da suočavanje sa nedozvoljenom trgovinom i krijumčarenjem droga zahtijeva integrisani, multidisciplinarni i uravnotežen pristup zasnovan na dokazima. Evropska unija i Zapadni Balkan pozdravili su rad i podršku relevantnih agencija i tijela EU i nove mogućnosti koje se nude za dalju saradnju u regionu i šire.

Na sesiji unutrašnjih poslova usvojena je nova Mapa puta o sveobuhvatnoj kontroli malokalibarskog i lakog naoružanja u regionu za period 2025-2030. godina. Rješavanje bezbjednosnih pitanja jedan od ključnih izazova u procesu integracije u EU, pa je kada je u pitanju Mapa puta za sveobuhvatnu kontrolu malokalibarskog i lakog naoružanja važno naglasiti da je u pitanju jedan od najuspješnijih regionalnih okvira koji je postigao konkretne rezultate u borbi protiv nelegalnog posjedovanja, zloupotrebe i krijumčarenja oružja.

Evropska unija i partneri sa Zapadnog Balkana konstatovali su napredak postignut u implementaciji Akcionog plana EU o Zapadnom Balkanu koji je predstavila Komisija u decembru 2022. godine. Evropska unija i Zapadni Balkan ponovili su svoju zajedničku posvećenost rješavanju problema iregularnih migracija, sa ciljem da se pojača zaštita granica i da posveti posebna pažnja borbi protiv krijumčarenja migranata, u skladu sa akcionim planom Globalne alijanse za borbu protiv krijumčarenja migranata.

Diskusije su bile fokusirane na tekuće napore da se uspostave održivi sistemi azila i prihvata i da se osigura efikasan povratak migranata u zemlje porijekla. Evropska unija je podsjetila na političku i finansijsku podršku regionu u oblasti migracija i pozvala partnere sa Zapadnog Balkana da dalje napreduju ka usklađivanju svoje vizne politike sa EU.

Na margini Foruma, potpisan je Radni aranžman sa Agencijom Evropske unije za droge (EUDA).

Svrha Radnog aranžmana je jačanje saradnje, koordinacije i pružanje podrške integrisanju Crne Gore u EU sistem monitoringa i EU mrežu (Reitox) za monitoring koju čine nacionalne kontakt jedinice država članica Evropske unije. Uspostavljanjem saradnje sa Agencijom za droge Evropske unije dodatno ćemo razvijati kapacitete naših struktura za prikupljanje, obradu, analizu podataka i informacija u skladu sa indikatorima i standardima koji su naučno utemeljeni i kao takvi jedini validni za sveobuhvatni monitoring u oblasti droga, a sa krajnjim ciljem multidisciplinarnog sagledavanja problematike zloupotrebe droga u Crnoj Gori, na osnovu kojih pokazatelja se i usmjeravaju i planiraju buduće politike sprečavanja zloupotrebe droga.

Ministar unutrašnjih poslova, Danilo Šaranović se na margini Foruma EU-ZB sastao sa tadašnjom komesarkom za unutrašnje poslove i migracije, Ilvom Johanson. Johanson je pohvalila rezultate i ostvareni napredak u PP 23 i 24. Adresirala pitanja borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije i unapređenja bezbjednosti na granici.

Ministar Šaranović je izvjestio o jačanju kadrovskih kapaciteta Specijalnog policijskog odjeljenja. Predstavio izmjene i dopune Zakona o unutrašnjim poslovima (jačanje sistema provjere integriteta policijskih službenika i zapošljavanje), kazao da nam je cilj da imamo Policiju od najvećeg integriteta i povjerenja javnosti. Komesarka se saglasila sa stavom ministra da je povjerenje javnosti u Policiju ključno za borbu protiv organizovanog kriminala.

Dodatno, govoreći o Paktu o migracijama i azilu, ukazala na značaj pravovremene pripreme u pravcu usklađivanja normativnog okvira s pravnom tekovinom EU.

Ministar Šaranović je izvijestio i o jačanju kapaciteta Granične policije, ističući važnost prisustva pripadnika Frontexa u CG.

U kontekstu vizne politike, ministar Šaranović naglasio da će Crna Gora nastaviti dalje progresivno usklađivanje sa viznom politikom EU.

Pored ministra Šaranovića, u delegaciji Ministarstva unutrašnjih poslova na Forumu ministara su bili i Jovana Mijović, v.d. sekretarke i šefica Radne grupe za PP 24 i Tijana Šuković v.d. generalne direktorice za međunarodnu saradnju, evropske integracije i projekte.

SESIJA PRAVDE

U okviru drugog dana Foruma, tokom sesije posvećene pravdi, ministri pravde su imali priliku da diskutuju na temu digitalizacije pravosuđa, primjeni vještačke inteligencije i uzajamnoj saradnji u krivičnim stvarima sa fokusom između ostalog na razmjenu elektronskih dokaza u prekograničnim predmetima. Istaknuta je posvećenost daljem unapređenju digitalizacije, transparentnosti i efikasnosti pravosudnog sistema, te izmjenama zakonskog okvira u cilju usklađivanja sa pravnom tekovinom i regulativama Evropske unije, što predstavlja jedan od prioriteta za zemlje Zapadnog Balkana u procesu pristupanja. Evropska unija je ohrabрила partnere sa Zapadnog Balkana da usvoje strategije digitalizacije pravosuđa, odnosno ažuriraju postojeće kako bi obezbjedili konstantni napredak u digitalizaciji pravosudnih sistema, koristeći sva raspoloživa sredstva i postojeće instrumente e-pravosuđa.

Takođe, kao tema za diskusiju je bila i pravosudna saradnja u dijelu borbe protiv organizovanog kriminala i prenosa krivičnih postupaka tj. ustupanja krivičnog gonjenja i donošenja presuda u predmetima sa prekograničnim elementom, gdje su učesnici sa Zapadnog Balkana iskazali svoju posvećenost jačanju pravosudne saradnje, te spremnost za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU i međunarodnim standardima. Evropska unija je dala pregled revizije Direktive o pravima žrtava i predstavila neke od mjera i akcija sprovedenih u okviru Mape puta EU za borbu protiv organizovanog kriminala i trgovine drogom. Evropska unija je pozvala partnere sa Zapadnog Balkana da pojačaju napore u sprovođenju relevantnih reformi i unapređenju prekogranične saradnje u oblasti krivičnog pravosuđa, posebno korišćenjem svih mogućnosti saradnje sa agencijama i tijelima EU u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova kao što su Eurojust, Europol i Kancelarija evropskog javnog tužioca EPPO).

Sa strane Evropske unije ponovljena je podrška Ukrajini i istaknuta važnost sprovođenja restriktivnih mjera EU, naglašena je aktivnost Eurojust-a u dijelu koordinacije u istrazi i krivičnom gonjenju međunarodnih zločina u Ukrajini. Evropska unija je pozvala partnere sa Zapadnog Balkana da se usaglase u potpunosti sa vanjskom i bezbjednosnom politikom EU u odnosu na Ukrajinu.

Na marginama Foruma, ministar pravde mr Bojan Božović sastao se sa evropskim komesarom za pravosuđe, Didijeom Rejnersonom. Susret je bio prilika da se naglasi posvećenost Crne Gore procesu pristupanja EU da je dobijanje izveštaja o ispunjenosti

privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24 veliki dodatni podsticaj da se nastavi sa pozitivnim rezultatima u oblasti vladavine prava u okviru pregovora sa EU.

Na sastanku ministara pravde Crne Gore i Mađarske mr Bojana Božovića i Bensa Tužona istaknuti su dobri bilateralni odnosi dvije države, te podrška Mađarske na putu ka punopravnom članstvu Crne Gore u EU, i u tom smislu iskazano očekivanje da će tokom mađarskog predsjedavanja EU biti održana još jedna međuvladina konferencija na kojoj će Crna Gora zatvoriti četiri pregovaračka poglavlja.

Od posebnog značaja za Crnu Goru je saradnja koja se ostvaruje sa Evropskom agencijom za pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima (EUROJUST) te mehanizam koju ta saradnja pruža, istaknuto je na sastanku koji je ministar pravde mr Bojan Božović imao sa potpredsjednikom EUROJUST-a Boštjanom Škrlecom. Ova saradnja je od posebnog značaja u dijelu borbe protiv najtežih oblika kriminala, naročito organizovanog kriminala i terorizma.

Ministar Božović je takode na marginama Foruma imao neformalne razgovore i sa ministrima pravde Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije te predstavnicima Ministarstva pravde Republike Kosovo.

Pored ministra Božovića, u delegaciji Ministarstva pravde na Forumu ministara su bili i Blagoje Gledović, vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za međunarodnu saradnju i međunarodnu pravnu pomoć i Dražen Radonjić, generalni direktor Direktorata za informaciono komunikacione tehnologije pravosuđa i bezbjednost podataka.

U ime oba resora, i za potrebe obje sesije Foruma, Ministarstvo pravde je preuzelo obavezu izmirivanja troškova prema potraživačima koji su bili angažovani radi realizacije događaja u ukupnom iznosu od 47.986,70€. Iz tog razloga, Ministarstvo unutrašnjih poslova se zadužuje da za navedene namjene preusmjeri Ministarstvu pravde iznos u visini 50% ukupnih troškova organizacije Foruma, 23.993,35 €.